

Силабус навчальної дисципліни

Фаховий коледж

Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II

Освітньо професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр	Форма навчання	денна	Навчальний рік/ семестр	2024-25 н.р. Третій курс VI. семестр
------------------------------	---------------------------	----------------	-------	-------------------------	--

Силабус

Назва навчальної дисципліни	Соціальна роботи сім'ями
Циклова комісія	Соціальна робота
Освітня програма	Соціальна робота 2022р.
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни: Обов'язкова Кількість кредитів: 4 Кількість годин: 120 Лекційні заняття: 30 Семінарські заняття: 30 Самостійна робота: 60
Викладач(і), відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, адреса електронної пошти викладача/ів)	Гогола Стефан Стефанович, викладач, спеціаліст вищої категорії gogola.istvan@kmf.org.ua https://classroom.google.com/c/Njg4ODE3ODk3OTkx консультації за домовленістю
Пререквізити навчальної дисципліни	Навчальна дисципліна «Соціальна роботи сім'ями» обов'язковий освітній компонент ОПП підготовки фахових молодших бакалаврів фахової передвищої освіти зі спеціальності 231 Соціальна робота. Пререквізити навчальної дисципліни: «Методи соціальної роботи»
Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни	Мета вивчення дисципліни «Соціальна робота з сім'ями» — формування системи теоретичних знань та практичних навичок, необхідних для комплексного вивчення сім'ї як соціального інституту, оцінки її потреб та проблем, а також для ефективного здійснення соціальної та психологічної підтримки сімей, що перебувають у складних життєвих обставинах. Основними завданнями вивчення дисципліни є:

■ Визначення сутності та функцій сім'ї як базового соціального інституту, розкриття її зв'язків із системою соціальних служб та іншими установами (освіта, охорона здоров'я).

■ Ознайомлення з основними типологіями сімей та етапами життєвого циклу, а також зі специфікою їхнього функціонування в сучасних умовах.

■ Формування навичок проведення соціально-педагогічної та психологічної діагностики сім'ї, виявлення її внутрішніх ресурсів та ризиків.

■ Вивчення та оволодіння технологіями соціальної роботи з різними категоріями сімей (багатодітні, неповні, сім'ї з дітьми з інвалідністю, внутрішньо переміщені особи).

■ Розвиток компетентностей у плануванні, реалізації та оцінюванні індивідуальних планів соціального супроводу сім'ї та її членів.

Компетентності:

Загальні компетентності:

ЗК 4. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 5. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК 9. Здатність до самостійної та командної роботи

ЗК 10. Здатність до налагодження взаємодії між учасниками групи в процесі виконання завдань.

Спеціальні (фахові) компетентності:

СК 1. Здатність розуміти сутність, напрямки та види соціальної роботи.

СК 5. Здатність виявляти потреби населення у соціальних послугах.

СК 6. Здатність організовувати та контролювати надання соціальних послуг.

СК 7. Здатність визначати шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.

СК 8. Здатність надавати допомогу і підтримку спеціальним групам клієнтів.

СК 9. Здатність застосовувати сучасні технології та методи професійної діяльності.

СК 10. Здатність до соціальної взаємодії у професійній сфері.

СК 11. Здатність аналізувати та оцінювати результати професійної діяльності.

СК 12. Здатність дотримуватися етики професійного спілкування і стандартів соціальної роботи.

СК 13. Здатність виявляти та врегульовувати соціальні та соціально-педагогічні конфлікти шляхом надання комплексу соціально-психологічних та соціально-педагогічних послуг

	СК 16. Здатність застосовувати соціально-педагогічні технології в роботі з різними категоріями клієнтів різних вікових груп. Програмні результати навчання: РН 5. Застосовувати етичні принципи і стандарти соціальної роботи у професійній діяльності. РН 6. Використовувати технології соціальної діагностики, профілактики, корекції із застосуванням сучасних форм та методів професійної діяльності. РН 9. Здійснювати соціальне інспектування й оцінку потреб уразливих категорій громадян, у тому числі тих, хто опинився у складних життєвих обставинах. РН 10. Організовувати заходи з реабілітації, реінтеграції, соціальної адаптації отримувачів соціальних послуг. РН 11. Аргументувати шляхи подолання проблем та обирати методи їх розв'язання. РН 12. Знаходити рішення для покращення соціального добробуту і соціальної безпеки громадян. РН 13. Визначати зміст і види співпраці з представниками різних професій, груп, громад у професійній діяльності. РН 14. Планувати, аналізувати, контролювати й оцінювати власну роботу і роботу інших осіб у спеціалізованому контексті. РН 15. Визначати соціальні та соціально-педагогічні причини конфліктних ситуацій та можливості їх врегулювання РН 17. Застосовувати мовленнєві техніки для створення конструктивного діалогу між суб'єктами соціальної взаємодії Зміст навчальної дисципліни. Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів: Модуль 1 Сім'я як система та ресурси підтримки. 1. Сім'я: поняття, життєвий цикл та системний підхід 2. Функціональна сім'я, умови її благополуччя та підтримка Модуль 2 Соціальна робота з несприятливими сім'ями та сім'ями в конфлікті. 3. Несприятлива сім'я: типи, причини дисфункції та розлучення. 4. Діти у несприятливих сім'ях: нехтування та жорстоке поводження. Модуль 3 Сім'я та кризові стани. Спеціалізовані групи 5. Сімейні кризи: типологія, методи кризового втручання та консультування 6. Сім'ї з дітьми з ООП (особливими освітніми потребами) та адаптація. Модуль 4 Насильство у сім'ї та правовий захист
--	--

	7. Домашнє насильство: види, наслідки та правові основи роботи. 8. Технології соціальної роботи із жертвами та кривдниками.
Критерії контролю та оцінювання результатів навчання	Оцінювання знань здобувачів освіти з ОК «Соціальна роботи сім'ями» здійснюється згідно «Положення про систему оцінювання знань здобувачів фахової передвищої освіти у Фаховому коледжі Закарпатського Угорського Інституту імені Ференца Ракоці II» на основі накопичувальної (рейтингової) системи. В основу накопичувальної системи оцінювання результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти покладено покроковий контроль за визначеними критеріями і накопичення рейтингових балів за різнобічну навчально-пізнавальну та практичну діяльність здобувачів освіти в процесі навчання. Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення різних видів аудиторних занять, у тому числі й занять у дистанційному режимі, а також для перевірки результатів виконання завдань самостійної роботи. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами фахової передвищої освіти в процесі навчання, забезпечення управління навчальною мотивацією здобувачів фахової передвищої освіти. Завданням поточного контролю є перевірка рівня засвоєння відповідного навчального матеріалу, набуття знань і сформованості навичок вирішення конкретних питань та ситуацій, умінь самостійно опрацьовувати тексти, здатності осмислювати сутність змісту навчального матеріалу. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування або письмового експрес-контролю; виступів здобувачів фахової передвищої освіти під час обговорення тих чи інших питань за змістом навчального матеріалу; у формі комп'ютерного тестування тощо. Під час поточного контролю оцінюються: - теоретичні знання; - навички та уміння при виконанні практичних завдань; - навчальний матеріал, передбачений для самостійного засвоєння: індивідуальні завдання, реферати, презентації, розрахункові, графічні роботи; - інші види робіт, які передбачені робочою навчальною програмою. Поточний контроль оцінюються за 4-бальною національною шкалою (2-5 балів). <i>Модульний</i> контроль здійснюється після завершення вивчення тем змістового модуля у формі виконання здобувачем освіти модульного контрольного завдання (контрольної роботи, письмового або комп'ютерного тестування) та проводиться під час навчального заняття

	(його частини). До модульного контролю допускаються всі здобувачі освіти. Оцінювання модульного контролю здійснюється за 4-бальною національною шкалою (2-5 балів). Загальна підсумкова оцінка з дисципліни складається за методикою накопичування балів за результатами поточного та підсумкового контролю знань. Розмір складових контролю дорівнює суму балів, накопичених здобувачем освіти впродовж семестру: максимальна кількість 60 балів і відповідно, набраних на екзамені максимум 40 балів. Екзамен проводиться в усній формі, кожен варіант включає 3 питання освітнього компоненту. До підсумкового контролю допускаються студенти, які в сумі за змістовні модулі отримали не менше 40 балів і відпрацювали всі пропущені заняття. Оцінювання підсумкового контролю здійснюється за 100-бальною шкалою з подальшим переведенням до оцінок за національною шкалою. <table><tr><th rowspan="2">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th><th rowspan="2">Оцінка ECTS</th><th colspan="2">Оцінка за національною шкалою</th></tr><tr><th>для екзамену, курсового проекту (роботи), практики</th><th>для заліку</th></tr><tr><td>90 – 100</td><td>A</td><td>відмінно</td><td rowspan="5">зараховано</td></tr><tr><td>82-89</td><td>B</td><td rowspan="2">добре</td></tr><tr><td>75-81</td><td>C</td></tr><tr><td>64-74</td><td>D</td><td rowspan="2">задовільно</td></tr><tr><td>60-63</td><td>E</td></tr><tr><td>35-59</td><td>FX</td><td>незадовільно з можливістю повторного складання</td><td>не зараховано з можливістю повторного складання</td></tr><tr><td>0-34</td><td>F</td><td>незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td><td>не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td></tr></table>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку	90 – 100	A	відмінно	зараховано	82-89	B	добре	75-81	C	64-74	D	задовільно	60-63	E	35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS			Оцінка за національною шкалою																									
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку																										
90 – 100	A	відмінно	зараховано																										
82-89	B	добре																											
75-81	C																												
64-74	D	задовільно																											
60-63	E																												
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання																										
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни																										
Інші інформації про дисципліни (політика дисципліни, технічне та програмне забезпечення дисципліни тощо)	Відвідування навчальних занять є обов'язковим, основні вимоги до студентів: активність на семінарських заняттях, відпрацювання пропущених занять, допуск до підсумкового контролю; дотримання правил академічної доброчесності: самостійне виконання навчальних і контрольних завдань; правильне цитування з посиланням на автора, посилання на джерела інформації. Навчальні заняття проводяться в спеціалізованих кабінетах обладнаних мультимедійними проекторами; в закладі																												

	забезпечено необмежений вільний доступ до інформаційних ресурсів. При дистанційній або змішаній формах навчання використовується інструментарій платформи Google Classroom . Навчальні ресурси: виклад матеріалу викладачем та його конспектування студентами, плани семінарських занять, методичні вказівки та практичні рекомендації до виконання завдань, виконання самостійної роботи.
Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси	Основна література 1. Соціальна робота з вразливими сім'ями та дітьми : посіб. у 2-х ч.; Ч. І. Сучасні орієнтири та ключові технології / З. П. Кияниця, Ж. В. Петрочко. К.: Обнова компані, 2017. 256 с 2. Капська А. Й., Пеша І. В. Соціальний супровід різних категорій сімей. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 248 с. 3. Капська А. Й., Пеша І. В. Соціальний супровід різних категорій сімей та дітей. Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 232 с 4. Зберегти сім'ю, соціальна робота з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах / [автори-упорядники: Мороз О.М., Постолук Г.І., Семигіна Т.В., Шепіленко О.С. К.: ЕКМО, 2008. 160 с 5. Зверєва І. Д., Безпалько О. В., Харченко С. Я. Соціальна робота в Україні: Навч. посіб. / заг. ред. І. Д. Зверєвої, Г. М. Лактіонової. К.: Наук. світ, 2003. 117 с 6. Астремська І. В. Прикладні методики та основи супервізії в соціальній роботі : навч. посіб. / І. В. Астремська– Миколаїв : Видво ЧНУ ім. Петра Могили, 2017. 396 с Додаткова література 1. Аналітичний звіт: Моніторинг соціального супроводу сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах. К.: Держсоцслужба, 2006. 136 с. 2. Виноградова О.В. Система сучасної соціальної роботи з дітьми з інвалідністю: традиції та інновації. Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 5, Педагогічні науки: реалії та перспективи. Київ, 2020. Вип. 76. С. 29-33 3. Діти у складних життєвих обставинах. Програми і методики соціально-психологічної реабілітації та адаптації дітей, які перебувають у центрі соціально-психологічної реабілітації. Міністерство соціальної політики України, Державний інститут сімейної та молодіжної політики. Київ, 2013. 284 с. 4. Запобігання та протидія домашньому насильству : Інформаційні матеріали для фахівців, які працюють з

дітьми та молоддю в громадах. К.: Держ. ін-т сімейної та молодіжної політики, 2018. 32 с.

5. Методичні рекомендації соціальним працівникам щодо соціального супроводу прийомних сімей / Г.М.Бевз, Л.С.Волинець, А.Й.Капська та ін. К.: Укр. ін-т соц.досліджень, 1999. 103 с

6. Методичні рекомендації соціальним працівникам щодо удосконалення соціальної роботи із сім'ями, де є конфліктні стосунки між батьками та дітьми (з досвіду практичної діяльності центру підтримки сім'ї Українського інституту соціальних досліджень) / О. О. Яременко, А. М. Ноур. К.: ДІПСМ, 2003. 140 с

7. Практики надання соціальних послуг сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах. Науково-методичний збірник. К.: Київський міський центр соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, Державний інститут сімейної та молодіжної політики, 2016. 110 с

8. A család, a család funkciói, családtípusok, családgondozás, Porczió Györgyné, Szöveggyűjtemény szociálpedagógia szakos hallgatók részére. I. kötet

9. Családszociológia : szöveggyűjtemény / vál. és szerk. Schadt Mária. Pécs : Comenius BT, 2000

10. Amit a hallgatónak tudni illik: a család működéséről / Kádár Gabriella Szeged : SZEK-Juhász Gyula Felsőoktatási Kiadó, 2009

11. Családszociológia / Bánlaky Pál, Budapest : Wesley János Kiadó, 2005

Інтернет-ресурси

1. <https://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi76/0056869.pdf>
2. <https://www.p4ec.org.ua/upload/education/library/1513689511.pdf>
3. https://www.nive.hu/Downloads/Szakkepzesi_dokumentumok/Bemeneti_kompetenciak_meresi_ertekelesi_eszko_zrendszerenek_kialakitasa/2_1853_006_101015.pdf
4. <http://mek.niif.hu/05400/05461/05461.pdf>
5. <https://www.koppmariaintezet.hu/books25/HU/2024/KAPOCS-2024-3-4.pdf>
6. https://www.fszek.hu/szociologia/szszda/tema_gyerek0304.html